

# Діло

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ  
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**  
Львів. Ринок 10. II. пом.  
Конто почт. шад. 143.322.  
Адреса для телеграм:  
„Діло“ Львів.  
Нач. Редактор приймає  
від 10—11 год. передпол.  
Руборисів не звертається.

**ПЕРЕДПЛАТА:**  
Місячно в краю 4-20 зл.  
**ЗА ГРАНИЦЮ:**  
В Америці 1 дол., Франції,  
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,  
Італії 7-50 зл., Німеччині 7-50  
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,  
Чехословаччині 30 к. в. Р.,  
Румунії 150 лей, Болгарії 7-50  
зл., Австрії 7-50 зл. Зміна  
адреси 1 зл.

**В справі оголо-  
шень звертатися  
до Адміністрації.**

**ЦІНА**  
ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
**17 сот.**

## „Ключ склепіння Європи“

„Польща ключем склепіння Європи!“ — так означає польська преса нинішній стан внутрішньої й зовнішньої будови Польщі у зв'язку з німецько-англійськими пропозиціями щодо гарантійного пакту, а радше щодо забезпечення існуючого status quo на заході з полішенням вільної руки на сході. „Ключ склепіння Європи“ — як гарно звучить ця фраза

Політика польської держави і в минулому вічно хиталася, шукаючи підтримки і союзницької допомоги то на заході, то на сході. Особливо калейдоскопне було це хитання під кінець існування старої Річчипосполитої, в добу наполеонізму, варшавського князівства і конгресового королівства. Хвиля почувань, настроїв і політичного інтересу ямалася то в бік престолу пруського короля, то заливала підніжжя престолу самодержавного російського імператора. Те саме приходилось нам обсервувати і в часі війни. НКН звертав свої очі на центральні держави, себто на Німеччину, а шведполяки з Дювским і Грабским на антанту, себто на Росію. У висліді повстала велика Польща через ампутування Німеччини і Росії.

І вічна журба за західні і східні „креси“. І знову хитається польська політична думка, і знову інтерес польської великодержавності блукає по розпутьях. Як не додержано вірності ні концепції германофільській, ні русофільській, так і не вибрано досі готовної секції овертя для стовпів і державного склепіння Польщі. Бо ясно, що західні „креси“ можна вдержати тільки при допомозі Росії, якщо Польща виступає як авангард славянщини проти напору германізму, а східні „креси“ можна менш-більш успішно обороняти тільки в союзі, як васаль Німеччини.

Німеччина висунула свої претензії до ревізії західних кордонів Польщі. Вона домагається повороту „мирним шляхом“ Сілезії і Помор'я та знесення даніського коридору. Коли матимемо на увазі, що ті провінції добула Польща менш-більш шляхом плетисциту, то дещо дивною мусить бути вимога Німеччини. Помор'я в нинішніх своїх границях на основі німецького перепису з р. 1910 числило 559 тисяч Поляків і 429 тисяч Німців. В півтора року після прилучення цієї території до Польщі польський перепис виказав 755 тисяч Поляків і 184 тисяч Німців. Не входячи в питання вірності польського перепису, приходиться на основі цифр ствердити, що на протязі кільканадцяти місяців на Помор'я прибуло 196 тисяч Поляків і вимандрувало 240 тисяч Німців. А це значить, що та територія як відділовий орган польського національного й державного організму, як вихід до моря має для Польщі величезне значіння. Природний, стихійний гін польського народу каже йому обіймати в посідання ту територію, від якої залежить розвиток і будучність Польщі. А все таки Німеччина до-

магається звороту Помор'я, Сілезії, знесення даніського коридору, що теж є питанням розвитку великого німецького народу. Коли Німеччина годиться на стабілізацію західних меж, то вимагає вільної руки на сході, повертає до своєї лінії, до клича: „Drang nach Osten“. Предметово розглядаючи цю справу, слід признати, що це є питання першорядної ваги для Польщі, можна навіть зрозуміти той тривожний крик, який розлягається в польській пресі, можна вірити, що тут йде про велику ставку. Але не можна зрозуміти тієї хоробливої істерії, вимагування шабелкою і погрожування війною.

„Колиб держави — пише „Газета варш.“ — прийняли німецькі пропозиції, то на денний порядок буде справа поділу Польщі. Ми були би свідками повторення отерації, докінченої у XVIII ст. дипломатичним і правним шляхом на підставі § 19 Ліги Націй по всіх правилах штуки, зі збереженням принципів міжнародного права і за згодою світлих міжнародних інституцій“.

Така оцінка положення справді відповідає дійсності, але заради лихові не міститься в істерії і погрози війни, а навпаки тільки підтверджує загальну думку про те, що Польща є найбільшою небезпечкою миру. А з такою оцінкою довго існувати не можна. Тут слід перевести основну ревізію своєї політики і так само — як Німеччина — ринути на схід або на захід, зробивши своєю аксіомою або „Drang nach Osten“ або „Drang nach Westen“. Сила Німеччини є в тому, що вона є одноцільною й однородною національною державою, яка до того забезпечує status quo на заході, щоб створити собі можливість розвитку і поширення на сході.

Що-

би вдержатися зі своїм посіданням на заході, закріпити і вдементувати там граничні стовпи, треба сконсолідуватися в нутрі.

## ІСПАНСЬКІ ТОРТИ

в кременю сметанкою, великий шибіртіст й цукорнік, знамениту наву чонопаду і чай поручає

**Цукорня Д. Стецькова**

Львів, вул. Миколая 7.  
1540 2-3

Ф. Ф.

## По широкому світі

В Югославії остаточно сформувалася „Блок національного порозуміння селянської демократії“. Словенська народна партія теж приєдналася до того блоку. Партія Раділа змінила свою назву з селянсько-селянської на хорватсько-селянську партію і теж констатувала до названого блоку. Блок має мати одного голову й одне загальне політичне керівництво. Хорватська партія обвинувачує уряд Пашича за передбачення надзвичайної та приймає принцип парламентарної боротьби з лаші-фізмом.

Ринок виголосив у Москві на спільному засіданні обох палат Всесоюзного з'їзду Рад і Ради Національностей велику промову про міжнародне положення СРСР, в якій між іншим характеризував становище західно-європейської революційної підготовки такими словами: „Становище в Європі зменшується ослабленням та припідняттям революційного руху“. Про 1925 рік сказав: „Цей рік ледки ми проведемо радянському союзу якуньбудь допомогти із закордону“. Теркається внутрішнього господарського становища СРСР він сказав: „Промислова виробництво дійшло до 60 проц. передвоєнного. Легкий промисл розвивався краще, за те важкий промисл дійшов ледки 32 проц. довоєнного. Через те він і не може задовольнити чимраз більше зростаючого попиту на виробі“.

В Туреччині сформований новий кабінет з ізметт-рашою на чолі. Міністр закордонних справ став у новому кабінеті Тенфік-Ріх-ді-Бей.

В англійській палаті громад зійшло до поважного інциденту між одним соціалістичним послом і головою парламенту в часі промови Чемберлена. Після виключення зі засідання на необмежений час. Соціалістичні послі і деякі ліберали на знак протесту виійшли зі засідання а Чемберлен кинув слово промову перед порожніми лавками.

Кудлін вступив 4. березня серед надзвичайно сенточної обстановки в виконання обов'язків президента Землітських Держав.

Німецький уряд записав на два тижні деякі комуністичні органи за те, що вони нахилилися з крайною лайкою на помершого президента Еберта. Така сама міра має бути примінена теж до деяких націоналістичних органів.

Рада Народних Комісарів СРСР затвердила проєкт на заснування в Москві інституту для вивчення світової політики та світового господарства. Професорами інституту мають бути теж значні французькі та німецькі вчені.

Red. czas. „Dilo“ w Lwowie. Pr. 151.25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sad okregowy karny orzekl na wniosek Prokuratury przy tymże Sadzie, jako Trybunal Presowy we Lwowie, ze treść artykulu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 48 (10.431) z dnia 4. III. 1925. w artykulach pod tytułem 1). „Na kraju propastki“ zdanie między słowami: suchnińczymy hrudny... a: Ne pereczymy, w tymże artykule następ między słowami: krajno tyebł... a: Katastrofa selsa, 2). „Szklany plebscyt“ napis pod tytułem: i zdanie do słów: Ukrainській соймовій zawiera znamiennad 1) i 2) wyterpku z § 300 ustawy karnej utnal dokonana w dniu

4. березня 1925 г. конфіскації за usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odrozwiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umiescił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą odpowiedzialność przewidzianą w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1903. Dz. p. p. Nr. 5 z 1803 t. i. zarządzenie za przestępstwo na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 5. marca 1925 r. (Podpis sędziy).











1-10-2 ДН. ПИЩЕВА, РИНОК 10. 1344 2-2